

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ ОБРОБКА ТКАНИНИ (БАТИК)

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність для всіх спеціальностей
(код і назва спеціальності)

освітня програма для всіх освітніх програм

тип дисципліни вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Ю.І. Сич

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою МУЗИЧНОГО ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

протокол № 5 від 16.12.2019р.

Завідувач кафедри *Ж.Є. Сироткіна*
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Хращевська Олена Олегівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

Рецензенти програми:

Прокопенко Микола Миколайович – народний художник України, професор кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ;

Шишман Іван Іванович – заслужений художник України, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	8	2
Загальна кількість годин:120	Практичні заняття:	
	40	10
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2-4	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр:3-8	Семінарські заняття:	
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне:3 - самостійна робота:5	Консультації:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Художня обробка тканини (батик)» – основні закономірності побудови форм у декоративному мистецтві, зокрема у мистецтві художнього розпису тканини в техніці батик.

Метою вивчення дисципліни є: формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичних завдань.

Передумови для вивчення дисципліни – володіння базовими навичками малюнка, знання основ кольорознавства, знання історії образотворчого та декоративного мистецтва.

Міждисциплінарні зв'язки: живопис, кольорознавство, ДПМ, композиція, дизайн, історія мистецтва.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- історії виникнення розпису тканини, процес його трансформації від прадавніх часів до сучасного виду декоративно-прикладного мистецтва;
- основні прийоми техніки художнього розпису тканини в техніці батик; прийоми роботи по шовку;
- оснащення та матеріали для виконання різних видів батика;
- різновиди резервів та загусників;
- види батика (холодний класичний та гарячий, вільна техніка).

2. Уміння:

- користуватись методом стилізації для відповідної переробки реальних форм в техніці батик;
- застосовувати основні закони, прийоми та засоби композиції при роботі над власним декоративним твором;
- створювати оригінальні та виразний художній образ для декоративної композиції у техніці батик;
- виконувати власні орнаментальні композиції з різними варіантами побудови;
- виконувати розпис різними видами батика.

3. Комунікація: формування естетичного смаку та культури естетичного сприйняття.

4. Автономність та відповідальність

- вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобути під час навчання компетенції;
- створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
	Тема 1. Історія виникнення батика. Регіональні особливості сучасного виробництва.	6	2	4	-	-	-	4	2	2	-	-	-	-	10
	Тема 2. Види розпису тканини. Резерви, фарби, способи нанесення фарби на тканину	8	2	6	-	-	-	4	2	-	2	-	-	-	10
	Тема 3. Методика виконання «гарячого» батика	8	2	6	-	-	-	4	2	-	2	-	-	-	18
	Тема 4. Методика виконання «холодного» батика	8	2	6	-	-	-	4	2	-	2	-	-	-	18
	Тема 5. Методика виконання «вільного розпису»	6	-	6	-	-	-	4	2	-	2	-	-	-	18
	Тема 6. Виконання декоративних композицій в техніці «холодного» батика	6	-	6	-	-	-	32	2	-	2	-	-	-	20
	Тема 7. Виконання творчих робіт в техніці «вільного розпису».	6	-	6	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	10
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	8	40	-	-	-	72	12	2	10	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Історія виникнення батика. Регіональні особливості сучасного виробництва

Декоративно – прикладне мистецтво, як вид образотворчого мистецтва. Ціль та завдання курсу ДПМ. Структура видів ДПМ, та їх характеристика (видів, жанрів).

Тема 2. Види розпису тканини. Резерви, фарби, способи нанесення фарби на тканину

Головні закони ДПМ: традиційність, цілісність, тектоніка. Композиційні прийоми та засоби художнього розпису тканини. Геометричні особливості декоративного малювання.

Тема 3. Методика виконання «холодного» батика

Особливості технології «холодного методу». Матеріали, вибір тканини. Методика виконання «холодного» батика.

5.2. Тематика практичних занять

Тема 1. Історія виникнення батика. Регіональні особливості сучасного виробництва

Тема 2. Види розпису тканини. Резерви, фарби, способи нанесення фарби на тканину

Тема 3. Методика виконання «гарячого» батика

Тема 4. Методика виконання «холодного» батика

Тема 5. Методика виконання «вільного розпису»

Тема 6. Виконання декоративних композицій в техніці «холодного» батика

Тема 7. Виконання творчих робіт в техніці «вільного розпису»

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до та семінарських занять	10 (12)	Конспект
2.	Опрацювання лекційного матеріалу	8 (12)	Відповідь (усна, або письмова)
2.	Підготовка до проміжного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: - стилізація - пошуки пластичного концепту; ескізування - виконання панно - вільна композиція - написання реферату	10 (16) 10 (16) 10 (16) 10 (16) 10 (16)	екземпляри розробок ескіз панно композиція реферат
	Разом	72 (108)	

Теоретичні питання для самостійного опрацювання:

Художні промисли та сучасні виробництва України.

Художники України, що працювали і працюють в декоративно – прикладній галузі.

Види декоративного мистецтва.

Техніки декоративного мистецтва.

Особливості композиційної побудови творів ДПМ.

Найчастіше уживана в декоративних творах символіка.

Роль ДПМ у формуванні оточення.

Властивості різноманітних матеріалів та технічні прийоми роботи з ними.

Зміст і завдання викладання декоративного мистецтва.

Застосування основних законів, прийомів та засобів композиції при роботі над власним декоративним твором.

Методи використання різноманітними способами і засобами декоративної переробки реальних форм.

Створення оригінального та виразного художнього образу для декоративної композиції з різними варіантами побудови на основі стилізації.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне або групове опитування;
- індивідуальна або групова презентація (представлення виконаного завдання);
- підготовка реферату;
- модульна контрольна робота та ін.

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестів, де 15 питань мають теоретичну спрямованість і 15 питань – практичне спрямування..

Зразок варіанту модульної контрольної роботи (тести):

1.) До традиційних технік зображення, що використовуються на уроках не належить:

- а. декоративний розпис;
- б. портретний малюнок;
- в. малюнок - ляпкографія;
- г. сюжетний малюнок.

2.) Методика «поліхудожньої освіти» передбачає:

- а. диференціацію навчання;
- б. інтеграцію видів мистецтва;
- в. оцінювання творів мистецтва;
- г. індивідуалізацію навчання.

3.) Які основні види образотворчого мистецтва вам відомі?

- а. живопис, лірика, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво;
- б. живопис, графіка, музика, декоративно-ужиткове мистецтво;
- в. живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво;
- г. живопис, лірика, графіка, скульптура.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2 Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину

	навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Опрацювання першоджерел	5
Реферат	5
Розробка ескізів композицій	5
Композиції (в матеріалі)	5

Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Питання теоретичного спрямування	1 бал за правильну відповідь (всього 15 питань)
Питання практичного спрямування	1 бал за правильну відповідь (всього 15 питань)
Усього	30 балів

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1 Основні джерела:

1. Антонович Є.А., Захарчук Р.В. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993.
3. Бардакова Ю., Усі уроки трудового навчання 1-4 клас, X., Освіта, 2008, 6с
4. Белкіна Е.В., Чарівний світ живопису / Упор. Белкіна Е.В. – К.: РМК, 1991
5. Біда .В. Основи образотвірної грамотності. М., Просвещение, 1981. 239 с.
6. Величко Ю.В.. Український живопис / Ред. Величко Ю.В. – К.: Мистецтво, 198
7. Волков Н.Н. Восприятие картины. – М., 1976.
8. Воробьева І. Опішнянський розпис, X., Ранок, 2008.
9. Воробьева І. Петриківський розпис, X., Ранок, 2008.
10. Воробьева І. Косовський розпис, X., Ранок, 2008.
11. Воробьева І. Яворівські дерев'яна іграшка, X., Ранок, 2008.

12. Гайдамака О. Програми профільних предметів для спеціалізованих шкіл художнього профілю ,Х.,Ранок,2009.
- 13.Елисеєв М. матеріали, обладнання, техніка живописи и графіки,М.,Астрель,2004
14. Журавель С. Художники України ,К.,Експрес-польграф, 2008
15. Клімова Л. Образотворче мистецтво 1 -7 класи,Х.,скорпион,2001.
16. Кузнецова Л.С. Беседы об изобразительном искусстве и архитектуре. – К.: Рад. школа, 1989.
17. Комарова Т.С Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию /Ред. Комаровой Т.С. – М.: Просвещение, 1986.
18. Луцан Н. Декоративно – прикладне мистецтво та основи дизайну,К., Знання,2008.
19. Манько В. Українська народна писанка ,Л.,Свічадо,2006.
20. Мельник В. ,Український декоративний розпис.Навч.Посіб.Т., Підручники і посібники, 2008,9с.
21. Никодеми Г.,Рисунок,акварель и темпера,М.,Єксмо,2005.
22. Павелків Р.В., Цигикало О.П. Дитяча психологія. Навч. Посіб. – К.,Академвидав 2008,331с

10.2 Допоміжні джерела:

1. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва .Метод. посіб.-К.,Освіта України, 2008,148с.
2. . Пазиненко М.Розвиток творчих здібностей,Х.,Основа 2007
3. Пантелеєв И.Н., Максимов Ю.В. Декоративное искусство – детям. – М.: Просвещение, 1976.
4. Полікарпов В., Лекції з історії світової культури,К., Знання, 2006.
5. Сидоренко В. Естетика в трудовому навчанні школярів//трудова педагогіка в закладах освіти.,К.,1998,25 – 28с.
6. Трач С., Методичні вказівки,Т.,Навчальна книг, Богдан, 2008
7. Хорунжий В., Уроки трудового навчання, Х.,Веста, Ранок,2008
8. Шарко В. Методологічні засади сучасного уроку,Х.,ХДУ, 2008
9. Шахова І. В. Художня аплікація та візерунки з паперу,Д.ОООПКФ»БАО», 2006

10.3. Інтернет-ресурси

1. <http://schools.techno.ru/sch1529/mxk/mxk.htm>
2. <http://artclassic.edu.ru/>
3. <http://www.classic-music.ru/>
4. <http://www.world-art.ru> (World Art: Art in all display)
5. <http://rusportrait.narod.ru;>
6. <http://jivopis.ru>
7. <http://ruslandscape.narod.ru;> <http://rusgenre.narod.ru>
8. <http://www.kontorakuka.ru/museums/right.htm>